

ЮНАК

ЛИСТОПАД 1967 NOVEMBER

Ілюстратори цього числа: пл. розв. Х. Велигорська, ст. пл. Л. Волянська, пл. сен. Т. Геврик, пл. сен. Е. Козак і Б. Певний. Оформлення монтажу марок: пл. сен. Т. Геврик. На обкладинці і в віконці: ілюстрації із історії українських збройних сил на службі Україні у виконанні пл. сен. Е. Козака (ЕКО).

Зміст

Сторінка

- 1 З гаври Старого Вовка
- 1 1917 рік у подіях і датах
- 2 Л. Залеська-Онишкевич: Архiepископ Мстислав
- 3 Б. Бойчук: Ю. Соловій мистець шукань і неспокою
- 4 У. Близнак: Мелодії МПЗ
- 6 Другий конкурс перекладів
- 6 С. Парфанович: небезпека
- 8 Л. Онишкевич: Кібернетика
- 10 О. Онишкевич: Марки УСС-ів
- 10 Д. Лада: Зустріч
- 12 Поради подружки Дяди
- 12 Бо. Ру.: Пластова ватра
- 13 Подруга Оля: Пластункам на вушко
- 13 З. Круцько: Інж. Василь Ісаїв
- 14 Л. О.: Пізнай свій край
- 16 Ю. Лось: Українці на місяці
- 18 Усміхнися!
- 19 Л. Залеська-Онишкевич: Що читати
- 20 С. Падох-Яворська: Моя перша пластова прогулянка
- 21 Зустріч на весело
- 22 Хроніка
- 24 Спорт
- 27 Від адміністрації

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Головний редактор: пл. сен. Любомир С. Онишкевич. Члени редакційної колегії: пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич, пл. сен. Ольга Кузьмович і пл. сен. Омелян Тарнавський. Наліпка: пл. сен. Ярослав Елиїв. Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті свого краю) — 5.00 дол., Австралія — 3.00 австр. дол., Австрія — 90 шіл., Аргентина — 250 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЕСА РЕДАКЦІЇ: Mr. L. ONYSHKEVYCH, Nassau Garden Apts, 19, 180 Franklin Cor. Rd., Trenton, N. J., 08638, U.S.A.

ЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

З НАВРА СТАРГО

Вовк

1917 РІК у подіях і датах

Дорогі Подруги й Друзі!

Цього року починаємо святкування 50-річчя Української Визвольної Боротьби 1917 — 1921 років. В наступних роках відзначуватимемо 50-річчя таких знаменних подій із тих часів, як от: Проголошення Незалежності України, Листопадовий Зрив, Проголошення Соборності Українських Земель, бій під Крутами, Зимові Походи і багато інших.

Ці події розпочалися у 1917-ому році, коли то Друга Світова Війна, як теж революція в російській імперії та початок розпаду Австро-Угорщини поклали ґрунт під вирішні події 1918 року, коли остаточно створилася незалежна і суверенна Українська Держава. Однак події 1918-го року не могли б бути відбутися без подій 1917-го року.

У цьому числі ми розпочинаємо цикл святкувань нашої Визвольної Боротьби: даємо короткий перебіг подій 1917-го року, як також у різних статтях та оповіданнях згадуємо про ті пам'ятні події та героїчних борців у цій визвольній боротьбі. Сподіваємося, що ці матеріяли будуть Вам цікаві та допоможуть Вам у проведенні сходин та інших зайнять.

Ваш Старий Вовк

березень 1917 р.:

Початок революції в російській імперії. В революції береуть дуже активну участь українці, розпорошені в усіх частинах російської армії.

17 березня:

Створення у Києві Української Центральної Ради під проводом професора Михайла Грушевського. Центральна Рада згодом захоплює фактичну контролю над центральними українськими землями. Вона стоїть на принципі української автономії, у федерації з Росією.

19 - 21 квітня:

Український Національний Конгрес у Києві вимагає широких прав і автономії України; вимагає широкої незалежності для Української Народньої Республіки.

26 травня:

Деклярація Центральної Ради Тимчасовому Урядові Росії під проводом Керенського, домагається широких прав і автономії України. Тимчасовий Уряд Керенського відкидає декларацію і навіть не визнає Української Центральної Ради.

20 червня:

Другий Український Військовий З'їзд у Києві, розчарований поступованням Тимчасового Уряду, домагається самостійного будування автономії України.

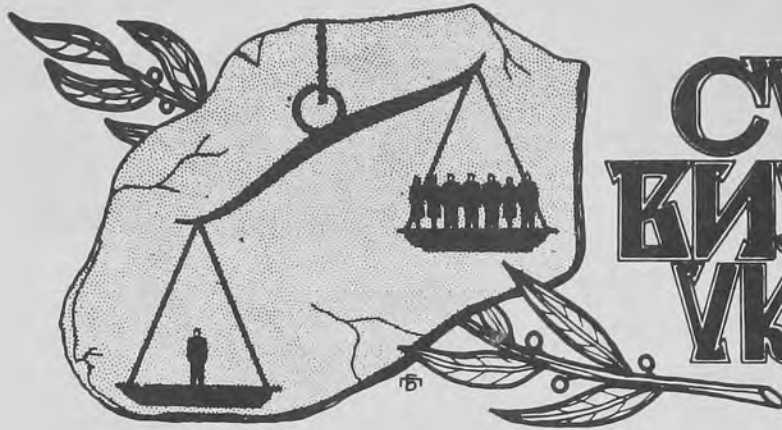
23 червня:

Перший Універсал Центральної Ради проголошує, що тому, що російський уряд відкинув пропозиції Центральної Ради, Україна буде сама старатись будувати автономію.

16 липня:

Другий Універсал Центральної Ради повідомляє, що російський Тимчасовий Уряд, занепокоєний ходом подій в Україні, погодився на обмежену автономію України. Однак в цей час

(Закінчення на стор. 5.)

СУЧАСНІ ВИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНЦІ

АРХИЄПИСКОП МСТИСЛАВ СКРИПНИК

Цього року на весні ми мали змогу побувати в гостинному домі нашого Владики Мстислава, надзвичайно енергійної, працьовитої і привітної особи. Вся енергія і думки Владики завжди скеровані на розбудову музею чи придбання більше пам'яток, чи видання нових книжок, чи десятки інших громадсько-церковних, чи інших культурних справ.

Молодим хлопцем, Степан Скрипник ходив до гімназії в Полтаві. Пізніше студіював на політехніці, а згодом перейшов на теологію. В роки відновлення нашої Держави він брав участь в Армії Української Народної Республіки, був хорунжим.

Саме минулої весни Владика святкував 25-річчя свого єпископства, бо був призначений єпископом Української Православної Церкви в Києві 1942 року. Після Другої Світової Війни Владика переїхав на кілька років до Канади, а від 1950 року живе у США.

Довгими роками Владика Мстислав мріяв про створення якогось українського релігійно-культурного осередку. Це він почав реалізувати в Бавнд Бруку, у стейті Нью-Джерзі, у США. Там він тепер перебуває, як голова (президент) консисторії Української Православної Церкви, і

ЦЕРКВА

є рівночасно формальним заступником митрополита Івана та наглядає за адміністративно-господарськими функціями всіх парафій своєї Церкви в США.

Церква-пам'ятник у Савт Бавнд Брук, США.

У Бавнд Бруку закуплено будинок і землю. Там спершу Владика почав організувати друкарню, бо вважав це підставою культурного життя громади (як давно було в Острозі чи у Львові). Досі в цій друкарні видруковано вже понад 100 різних релігійних чи світських видань. Потім почав збирати бібліотеку, яка тепер налічує понад 13 тисяч книг з українознавчої та релігійної тематик.

Величний успішний задум Владики — це прекрасна церква-пам'ятник, побудована на спогад усіх наших героїв чи рідних, які не мають могил, чи загинули у ворожих тюрмах, у Сибірі чи в боях. Це є єдина православна церква, у якій кожного дня відправляється Служба Божа. Будова є проекту архітекта Ю. Кодака, іконостас проекту мистця Петра Холодного. В середині є одна ікона з Малої Софії в Києві, дві ікони мистця В. Кричевського і велична мозаїка на 800 кв. стіп. За церквою-пам'ятником є великий цвинтар, на якому спочиває багато українських учених, наших діячів культури з різних частин світу, і всіх українських віровизнань.

У великій, просторій і привітній залі під будовою є пребагатий музей і бібліотека. Там знайдете ікони та килими з 15-18 сторіччя, оригінальні універсали гетьманів Івана Скоропадського та Івана Мазепи; книги з 1724 року з Києво-Печерської Лаври; епітрахіль і срібний ковчег Петра Могили; перший український католицький служебник з 1617 року; понад 15 тисяч світлин. Є там знімки із старовинних ікон і церков, які большевики зазначили, щоб знищити

в 1930 роках, але комусь удалось їх перед тим сфотографувати.

Там переховуються колекції 4-ох тисяч взорів українських писанок (в кольорах), що було вислідом праці кількох десятків років проф. Костя Мошенка. Цей музей треба конечно відвідати всім, хто тільки може туди приїхати, бо це рідкісна збірка наших цінних пам'яток.

Друкарня, бібліотека, музей, архів визначних діячів культури та церква-пам'ятник — це всі почини Владики Мстислава, які вже переведені в життя. Залишається ще до здійснення один його плян — це будова будинку для українських емеритів — учених та письменників, діячів культури, які могли б жити в Бавнд Бруку та користати із бібліотеки та музею для своїх праць.

Крім нагляду над цими всіма ділами, душею яких є Архиепископ Мстислав, він також ще займається журналістичною працею, дописує до газет та є редактором місячного журналу «Українське Православне Слово».

Лариса М. Л. Залеська-Онишкевич

ЮРІЙ СОЛОВІЙ МИСТЕЦЬ ШУКАНЬ І НЕСПОКОЮ

В багатьох відношеннях Юрій Соловій — це вийнятова постать в історії українського малярства останніх десятиліть. Вийнятова його відвага ламати встановлені норми естетики, які часто твердим муром заступають дальший творчий хід багатьом мистцям — тобто відвага сміливих експериментацій. Вийняткові теж його інтелектуальні (точні — метафізичні) шукання, які не легко даються розв'язувати чисто малярськими засобами.

Шлях його експериментацій є довгий і різний. Почався він ще 1945 року стилем пост-імпресіоністичним. Два роки пізніше Юрій Соловій почав новий період фігурального конструктивізму, базованого на українському фольклорі. Цей його період є характеристичний спрощенням кольорів до бронзово-сірих та спрощенням форм.

Після цього йде короткий безпредметний період творчості Соловія (з елементами космічності), а в 1948-9 рр. мистець вертається до

Любослав Гуцалюк: портрет Ю. Соловія
(рисунок, 1965 р.)

фігуральності, старається по-новому зобразити людську фігуру. Десь 1950 року починається довгий і основний період релігійних елементів. Філософськи — цей період можна схарактеризувати, як суцільний чи радше монолог із Творцем. Мистець, не можучи збагнути і сприйняти болю, жорстокости, каліцтва в первопочатку творення світу, показує всі ці недосконалості. У його образах домінують дві основні теми: народження і смерть. З них випливає трагізм і дуже інтенсивна емоційна напруженість.

Десь на початках шістдесятих років Юрій Соловій поступово перейшов до експресіоністично-містерійного символізму. Тематика в основному лишається та сама, але мистецьки приходить велика зміна. Зникають разючі лінії, а приходить велике кольористичне багатство (Соловій є дуже добрий кольорист), яке дечим близьке

(Закінчення на стор. 5)

Мелодії МПЗ...

Вакації скінчилися. У понеділок треба вже йти до школи. Я сиджу при своєму бюрку і згадую «Батурин». Перед моїми очима оживають усі картини цьогорічної Міжкрайової Пластової Зустрічі в Канаді.

... Я знову чую ритмічний стукіт дощу, що важкими краплинами б'є по шатрі. Я сиджу на мішку до сну, загорнена в дощевик і слухаю двох мелодій — дощу та гітари. Хтось грає у шатрі, а ми всі співаємо мрійливі слова нашої улюбленої пісні «Воля».

Небо покрите хмарами. Накрапає дощ... Але члени МПЗ з завзяттям будують свої шатра... Уже й куриться дим таборної кухні.

... І знову сиджу при ватрі. Ярке плум'я викидає вгору іскри, і вони розсипаються у темряві та зникають у чорному небі. Заколивав вітер і звуки нашої пісні «Дона, дона», що несуться з іскрами вгору...

... Темно. Ми йдемо стрімкою болотнистою доріжкою до табору. Всі держаться за руки, і довгим шнурком проходимо крізь темряву лісу. Ми обережно переступаємо калюжі та бадьоро співаємо «Гарі, гарі»...

... Я іду з наплечником, накрита дощевиком, а краплини дощу густо падають на мене. Вертаємося з теренової гри. Я іду та бачу тільки перед собою заболочену дорогу і чийсь мокрі черевки, що з плюскотом ступають вперед. Ми тихо йдемо до табору. Співає тільки дощ...

... Соняшні поля, зелені гаї та самотні хатки скоро пробігають перед моїми очима. Я сиджу в однострою у повному автобусі — йдемо до Монтреалю на Експо, а з нами невпинно летять одна за однією пісні: «Маруся», «Ой на ставі», «Максим Залізник», «Ой на горі»... Летять пісні — пластові, народні, стрілецькі-мрійливі, веселі-бадьорі, а все нові, все повні життя...

... Я пробуджуюся під звуки рясного дощу і ще сильніше завиваюся у коц. Вже, мабуть, ранок, а тут далі злива. Крізь шум дощу чути гостре: «За пів години молитва»... Треба вставати... і ним разом вже без співу вдягаємо мокрі однострої...

... Я сиджу під крилом літака та слухаю гутірки. Це пояснюють нам вплив вітру на лет і показують мотоп літака. З поблискої дороги чути шум проїжджаючих авт.

... Вітер легко хитає канойкою та викликає малі чвильки на спокійному плесі озера. Я міцно тримаю весло в руці та пробую веслувати...

... Силимо на гарячому піску і нам пояснюють правила плавби на човні, а біле вітрило легко лопоче на тлі ясного неба...

... І знову ватра. Як магнет вона притягає увагу нас усіх, а з іскрами линуць в простори наші пісні. Аж ось декілька краплин паде на вогонь, і зразу знову злива. Ідемо п'ятеро під одним дощевиком, і скоро всі ми мокрі до нитки. Доріжкою течуть струмочки води, а ми вертаємося до табору. Мокро й темно... забулася наша пісня...

... Автобус їде гладкою дорогою до Монтреалю. Ми всі, в наших гуцульських одягах йдемо на виступ на Експо. Там малою залізничкою переїжджаємо з одного острова на другий. Ясно і жарко кидає свої проміння сонце, а за нами лине пісня...

Хорунжі і підхорунжі юнацьких куренів на площі збірок. За ними сотні пластунів і пластунок — учасників МПЗ.

... Площа — простора та зелена. Як різнобарвні квіти — пластунки, розсіяні по ній, виводять весело гайвки, співаючи у соняшні простори...

... Ми знову на станції. День української молоді на Експо скінчився. Перед нами ще подорож до Оттави, щоб у столиці Канади взяти участь у дні української молоді, а відтак поворот додому.

На великій поляні, серед лісу, таборували пластуни на МПЗ на Батурині.

По твердих, сталевих рейках вже наближається із стукотом наш поїзд, а ми далі співаємо:

«Друже, друже! Ходи з нами!
Поведем Тебе в степи широкі!
Друже, друже! Тут Ти знайдеш
Те, що Ти шукав ціле життя»...

пл. роз. Уляна Близняк
30 Кур. УПЮ-ок, Нью-Йорк

(Закінчення із стор. 1)

українська стихія здобула вже таку високу напругу, що український народ бажав не федерації з Росією, а повної незалежності.

жовтень і листопад:

Большевицька революція в Росії. Большевики перебирають владу, на чолі з Леніном. Вони ще більше вороже ставляться до української самостійницької боротьби як уряд Керенського.

20 листопада:

Третій Універсал Центральної Ради проголошує Українську Народню Республіку, але все ще остаточно не пориває з Росією.

17 грудня:

Ультимат большевицького уряду Україні. Большевики хочуть опанувати Україну.

17 грудня:

Початок боїв між військами України і большевиками. Большевики окупує частину східно-українських земель.

17 грудня:

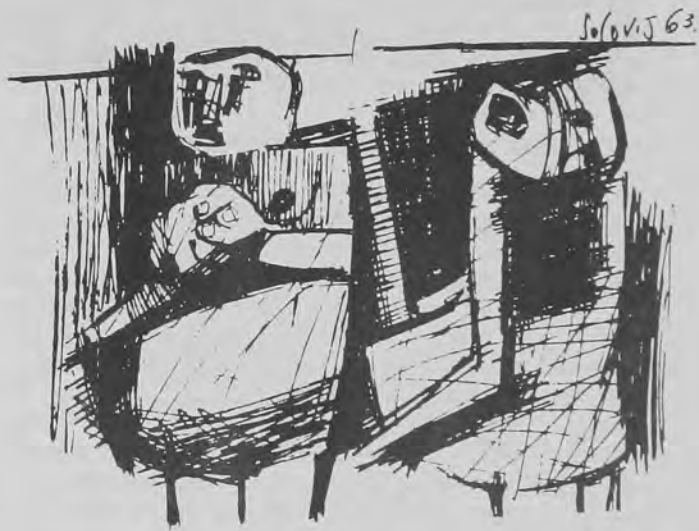
Початок переговорів у Бересті, де Україна бере участь, як окрема, незалежна держава. Переговори ці в 1918-ому році доводять до т. зв. Берестейського Миру в дні 9 лютого 1918 р., коли то центральні держави (Німеччина, Австро-Угорщина, Туреччина і Болгарія) визнали Україну самостійною державою.

22 січня:

Четвертий Універсал і проголошення ПОВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.

(Закінчення із стор. 3)

школі абстрактного експресіонізму. Немає вже точних меж зображених об'єктів, ці об'єкти переходять кольористично з одного до другого, підкреслюючи таким чином містерійність, символізм і поширюючи також композиційні можливості.

Ю. Соловій: Голод
(1963 р.)

В 1966 році наступила в мистця ще одна стилістична зміна, яка вже навіть тематично відхиляється в бік любовної тематики і деякими елементами перегукується з найновішими нуртуваннями західного мистецького світу.

Для документації можна згадати такі виставки Юрія Соловія: Артс Сентер Геллері 1959 р., Агола Артс Геллері 1960 р. і 1962 р. та в Літературно-Мистецькому Клубі в Нью-Йорку ретроспективна виставка 1965 року.

Богдан Бойчук

**Чи Ви вже
вирівняли
передплату?**

ДРУГИЙ КОНКУРС ПЕРЕКЛАДІВ

При літературному конкурсі СФУЖО (Світова Федерація Українських Жіночих Організацій) постав з фундації д-р Софії Парфанович «конкурс перекладів». Його завданням є — перекладати найкращі твори того конкурсу на англійську мову.

1966 року конкурс перекладів проголошено вперше. Його проведено серед пластової молоді на таборі «Стежки Культури ч. 2» (серпень 1966 р., Іст Четгем, США). Літературні зацікавлення молоді спонукують нас і надалі продовжувати конкурси.

Для другого конкурсу перекладів вибрали ми уривок із твору його фундаторки. Повість Софії Парфанович «ТАКИЙ ВІН БУВ» була нагороджена на 2-ому літературному конкурсі СФУЖО. Саме тепер, коли українська громада

відзначає 40-річчя літературної і громадської праці письменниці, присвячуємо другий конкурс перекладів її творчості.

Із повісті про собаку «ТАКИЙ ВІН БУВ» вибираємо для перекладу уривок п. н. «Небезпека». Його друкуємо після цієї статті. Прохаємо прочитати цей уривок і припоручаємо також придбати й прочитати цілу книжку. Це дасть кращий погляд на перебіг та атмосферу.

Переклад уступу «Небезпека» прохаємо надсилати до редакції ЮНАК-а до кінця січня 1968 року. Машинописні копії повинні бути виконані в трьох примірниках.

Нагорода за найкращий переклад — \$50.00.

КОМІТЕТ ЛІТЕРАТУРНОЇ НАГОРОДИ

(уривок із книжки «Такий він був»)

Ніч була неспокійна. Десь унизу, в містечку, гуркотіли автомашини, але до осель на гору долітали тільки слабкі відгуки. А все ж таки пси по господарствах непокоїлися. Незвичайний рух у містечку будив у них якусь тривогу. Та чи не найбільше з усіх непокоївся Фік. Цілу ніч він гавкав, торгав ланцюг і протяжно вив. Декілька разів Микола виходив дивитися, чи часом не крадаються злодії. Але довкола було тихо, місяць заливав срібним сяйвом полонину, дерева в лісі стояли нерухомо. Тоді він підходив до пса і заспокоював його:

— Що сталося, Фіку? Ніде нікого немає.

Фік повертав голову в напрямі містечка і зараз же починав гавкати.

— «Щось діється в містечку, — міркував Микола, вертаючись до хати. — Фік не без причини непокоїться. Такий він був завжди перед нальотами...»

Фік торгав ланцюг і брехав. Тож, западаючи в сон, Микола вирішив: треба вранці збігати в містечко і подивитися, що воно там таке. А то тут на полонині нічого не знати.

Ледве зійшло сонце, пан Жук устав, узяв із собою Фіка і пішов з ним униз лісовою доріжкою. Зупинився на краю лісу, подивився на містечко.

Воно прокидалось зі сну. Де-не-де скрипіли ворота, гуркотіли колодязні помпи та мукали ко-

ХВЕЛ

рови. У малому костелику озвався дзвін на вранішнє «Аве».

На площі перед ратушею стояли дві великі вантажні машини і особове авто гнилозеленого кольору. На кожному з них була червона зірка. Серце у Миколи забилося тривожно. Фік з пронизливим гавкотом кинувся вперед.

— Фіку, до ноги! — крикнув Жук.

Пес нерado завернувся. Жук увійшов з ним у куці і наказав:

— Лежати! Варувати!

Пес подивився розумними очима на пана і ліг під кущем. А проте носом він повернувся в напрямі доріжки, якою збігав униз його господар. Час від часу він підводився і неспокійно нюхав. Зараз же, одначе, слухняний наказові, лягав на своє місце.

Тим часом Жук дійшов до одного із крайніх будинків містечка і тричі свиснув. Незабаром з вікна горішнього поверху вихилилась голова якоїсь людини. За хвилину Жук говорив з нею, стоячи за рогом хати. Після короткої розмови швидким кроком подався стежкою вгору. Фік стояв на краю лісу і з помітною нетерплячкою чекав. Жук нахилився, поплескав його по голові й сказав:

— Розумний пес! Мусимо втікати, а то згинемо.

Жук довідався від приятеля, що напередодні ввечері до містечка приїхали большевики. Бурмістр видав їм список усіх людей, що походили зі сходу, і вони забрали кілька родин і замкнули їх у підвал ратуші. Паніка огорнула всіх утікачів.

На нараді з господарем Айснером вирішили, що родина Жуків утече до лісу і сховається там у мисливській хатці. Швидко поскладали в наплечники харчі, взяли із собою коци і запасний одяг, звільнили Фіка з ланцюга і всі разом зникли в лісовій гушавині.

Десь по полудні з'явилися на узліссі три воляки, вузькою стежкою прямуючи до фарми Айснера. Вони увійшли в будинок і ламаною німецькою мовою старалися в'яснити, що мають забрати родину Жуків. Але Айснер тлумачив їм, що ця родина кілька днів тому кудись вимандрувала. Говорив він тяжким баварським діалектом, і большевики могли зрозуміти тільки одне: їхні лови на цих людей безуспішні.

Ще день і ніч біля галявини крутилися якісь підозрілі люди. На четвертий день, забравши тільки тих, кого заскочили у сні, большевики від'їхали з містечка. Щойно тоді Жуки вернулися до Айснера.

Але довго там уже вони не побули.

З НОВИХ ВИДАНЬ

ОДНОДНІВКА МПЗ — “СОНЦЕ КРІЗЬ ДОЩ”

Наспіла до нас теж одноднівка із Міжкрайової Пластової Зустрічі — «Сонце крізь дощ». Це так про той дощик, що покрав на наших пластунів на МПЗ...

Хоч одноднівку видавали сеньйори і старші пластуни, а не юнаки, а проте, варто про неї згадати на сторінках ЮНАК-а, бо в ній багато юнацької творчості та гумору, що частинно передруковуємо в нашому журналі. Ну та й ціла одноднівка була в першу чергу призначена для юнацтва.

Є там багато речей, які були цікаві головно учасникам Зустрічі — як ось різні накази й повідомлення, склад провodu Зустрічі тощо, — але є й багато такого, що цікаво заховати на пізніше: знімки, гумор, статті. Все по-мистецькому оформлено, та видано гарно на офсеті. Тверда обкладинка.

Щиро дякуємо за надіслання одноднівки!

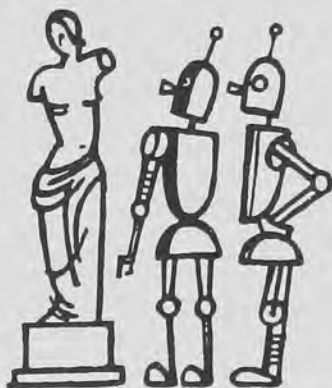
Траєкторії цікавого Світу

КІБЕРНЕТИКА

ЩО ЦЕ ТАКЕ КІБЕРНЕТИКА?

Коли величезна Сатурн-ракета нестиме астронавтів на місяць, її керуватиме не людина, а скомплікована машина — комп'ютор, бо ніяка людина не змогла б робити ті десятки тисяч обчислень на секунду, які потрібно для цього. Напевно більш, як половина предметів щоденного вжитку, які в Тебе в кімнаті, зроблені автоматичними машинами. Можливо, у школі в Тебе випробовують машину, яка вчить — яка завдає Тобі питання і вирішує, чи відповіді Твої добрі, чи ні. Більшість рахунків, які Твій батько платить щомісяця, були виставлені обчислювальною машиною, а чеки, якими Твій батько платить за них, теж є читані автоматично і записані на конто в банку. Теж саме із податками і платнею Твого батька...

Таких прикладів можна б навести тисячі. Ціла модерна техніка тепер керована «розумними» електронними обчислювальними машинами, і вся індустрія переходить процес автоматизації. Незабаром ті «мудрі» машини будуть учити учнів у школах, керувати автами, плянувати цивільну та воєнну економію...

Обчислювальні машини, автоматизація, передача інформації, контролю процесів, теорія комунікації — це все можна визначити одним словом: «кібернетика». Це надзвичайна нова наука, але плив її на життя кожної людини на світі вже сьогодні величезний, а в майбутньому буде багато більший.

Що ж таке кібернетика? Це слово походить від грецького «кібернан» — керувати. Від того слова походить слово: «губернатор», себто «керманич, той, що керує державою чи провінцією. Себто «кібернетика» — це наука про керування. Але обіймає вона далеко більше: під словом кібернетика розуміємо сьогодні математичну теорію **систем**, у яких передається або переробляється **інформація**, при допомозі якої ми **керуємо** якимось процесом. У цих трьох словах — «система», «інформація», «керування» і криється суть надзвичайно міцної наукової методи, при допомозі якої вчені, математики та інженери сьогодні змінюють цілий світ.

ЯК ПОЧАЛАСЬ КІБЕРНЕТИКА?

Різного роду обчислювальні машини та «автомати» знані вже від сотень років. Наприклад, у минулому сторіччі будував дуже скомпліковані машини англійський конструктор Бабедж. Але це були лише перші спроби; у ті часи ще не було ніяких математичних теорій про ці справи, і ті ранні винахідники справді не розуміли, що вони роблять.

У п'ятдесятих роках почали будувати перші електронні обчислювальні машини «комп'ютери». Хутко зрозуміли величезне економічне значення тих машин, як теж автоматики і інших ділянок кібернетики, і ця ділянка широко розвинулася. Зокрема треба зазначити велике зацікавлення кібернетикою в Україні, де існує окремий інститут кібернетики в Києві, як теж інститут автоматики у Львові, де працює в цій ділянці багато світової слави інженерів та математиків.

ДІЛЯНКИ КІБЕРНЕТИКИ

Кібернетика — це велика наука і охоплює багато різних галузів. Ось найважливіші з них:

● **Теорія керування.** Вона є підставою до теорії автоматів та автоматики. Зокрема важлива тут ділянка, яка зветься «теорія зворотних зв'язків» без якої не існували б сьогодні ніякі автоматичні пристрої. Тісно пов'язана із тим теорія і практика так званих «аналогічних обчислювальних машин».

● **Теорія інформації і комунікації.** Вона вчить нас, як міряти інформацію і що це значить, а також, як передавати інформацію на віддаль. З нею пов'язана теорія кодів (яка веде нас до старовинної науки про криптографію — шифри).

● **Циферні обчислювальні машини** — це найбільше практична технічна ділянка кібернетики. Сюди входить не лише справа конструкції та вживання цих машин, але такі математичні ділянки, як: теорія штучної інтелігенції, теорія машинних і природних мов, теорія ігор, логістика, лінійна аналіза тощо. Підставою всіх тих наук є алгебра Буле та теорія перемикаючих пристроїв.

● **Біокібернетика** — застосування кібернетичних теорій до живих організмів. Як працює нервова система? Як працює людський мозок? Створилися і тут різні підвідділи: психокібернетика, соціокібернетика і т. д. Ці ділянки щойно «в пелюшках», але мають великі можливості.

В наступних чилах ЮНАК-а постараюсь коротко описати кожну із цих наук.

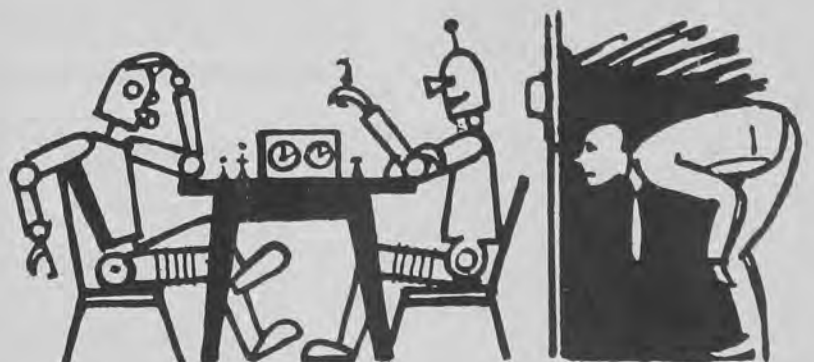
(Продовження буде)

Любомир Онишкевич

Насправді ж, кібернетика, як стисла наука, розвинулась щойно недавно — у сорокових та п'ятдесятих роках, уже за нашого життя. Розвинуло її багато людей — Клод Шенон, творець теорії інформації, фон Нойман та Турінг — які поклали теоретичні підстави для обчислювальних машин, як теж багато інших. Але «батьком кібернетики» називають одну людину: математика Норберта Вінера, який перший почав уживати слово «кібернетика» та розвинув її як науку.

Вінер — це була надзвичайно цікава людина. Він був геніяльна дитина: закінчив середню школу, коли мав 14 років, а як мав 19 років, то вже був по доктораті і викладав на Гарвардському університеті... Крім наукових праць писав він теж повісті, есеї, біографії.

Я особисто мав щастя знати його та слухати викладів у нього. Що це був за тип! Великий, грубий, з маленькою борідкою, він був прабобразом забудькуватого, «розсіяного» професора. Не забуду своєї першої зустрічі із ним: я був тоді молоденький студент, щойно почав студії на М.І.Т. Одного дня іду собі спокійненько коридором, аж тут надходить ця «гора-чоловік». Загороджує мені дорогу, ловить мене за гузик і починає: «Як ми говорили вчора...» і почався виклад, повний математики і довжелезних формул. Я нічого і ніяк не розумів, але не знав, що робити, тож лише йому потакував. Говорив він так може 15 хвилин, а тоді закінчив: «Дуже гарно було з вами балакати. Мусимо продовжувати нашу дискусію іншим разом... І пішов собі. А я щойно пізніше довідався, що це був великий Норберт Вінер.

МАРКИ УСС-ів

В останньому числі ЮНАК-а ми подавали про пошту УПА. Але УПА — це не було єдине українське військове з'єднання, яке мало свої марки і пошту. Першими були Українські Січові Стрільці, які ще в 1915-му році видали велику серію своїх марок і листівок.

УСС-и створились в 1914-му році, як окремий український добровольчий легіон в ряцях австро-угорської армії. Водночас сформувалась у Відні Українська Бойова Управа, яка керувала справами Легіону. З ініціативи голови УБУ, професора Івана Боберського, видала УБУ серію пропагандивних марок, листівок та наліпок. Заробіток із розпродажу тих наліпок ішов на користь скарбу УСС. Ці видання були широко розповсюджені стрільцтвом, яке користувалось австрійською військовою польовою поштою. Вони стали неабияким засобом поширення політичних ідей і завдань Легіону УСС.

Було багато різних польових листівок УСС-ів, з яких репродуємо одну у поменшеному вимірі (рис. ч. 2). На листівці — наліпка: «НА СКАРБ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ». Таких наліпок було кілька родів. На рис. ч. 1 подана одна з них, у природній величині. Барви: синя і жовта.

Марок Українських Січових Стрільців було 60 різних родів: десять різних рисунків і шість барв. Напис на марках: «Український легіон» (по-німецькому) і «Українські Січові Стрільці» (по-українському), а також вартість: 2 гелери. Малюнки подають сцени із життя УСС-ів: на

стійці, застава, стежа, артилейське обстеження, перед боєм, відпочинок, кіннота, в землянці, польовий шпиталь, а також портрет хорунжої Олени Степанів.

На рисунках 3, 4 і 5 показано три зразки тих марок. Вони були в барвах: фіолетна, синя, бронзова, червона, зелена, темносиня.

По війні братство бувших УСС-ів видавала пропам'ятні марки про цю українську збройну силу: у 20-річчя (рисунок ч. 8), серію із 3-ох у 35-річчя (рисунок ч. 7) тощо. Із стрілецькими мотивами видавали теж пропам'ятні марки різні інші українські організації. Наприклад, цікаві дві марки з років 1925/30, видані Товариством Охорони Воєнних Могил у Львові. Вони були видані для зібрання фондів для упорядкування могил Українських Січових Стрільців і воїнів армії УГА, що впали за волю України в 1918-20 роках. На марці львівський лев і хрест УГА (дивись рис. ч. 6).

Інших подібних марок — багато різних. Навпевно кожний із наших філателістів має їх багато різних! Подаємо лише декілька зразків: марки Української Підпільної Пошти (рис. ч. 9, 10 і 11) та Братства Колишніх Воїнів 1 Української Дивізії УНА (рис. ч. 12 і 13). Більше їх помістити немає місця. Але може хтось із наших юних філателістів, що має їх чимало зібраних, укладе їх гарно на сторінку і пришле нам, то ми сфотографуємо і видрукуємо.

подав Л. Онишкевич

за джерелами каталогів Ю. Максимчука

ЗУСТРІЧ

Сон...
Дрімає ліс, а я лечу...
Переді мною безмежний вид...
А я сама.
Минаю лиця.
Літають беретки!
А я шукаю Твого проміння.
Світи! —
Нехай я усміхнусь.
Крутиться світ...
Іскорки сиплять тепло,
Розгріваючи кровні струмочки.
Вогонь.

ст. пл. Дарія Лада

Авторка вірша "Зустріч"

ст. пл. Дарія Лада.

1

2

3

4

5

Марки Українських

Сірових Стірльців

6

7

8

10

11

9

Дорога Додо!

Я хочу здати вмілість читання. Однією із ви-
мог є пренумерувати і читати два українські жур-
нали для молоді. Я пренумерую «Юнака», але
не знаю, які ще є молодечі журнали. Чи Ти могла б
мені порадити, які є, та подати мені адреси їхніх
адміністрацій?

Читачка

Дорога Читачко!

Не багато, на жаль, українських молодечих
журналів появляється у вільному світі. Централь-
на Управа СУМ видає місячник «Крилаті», редак-
ція якого є в Торонті, а адміністрація у Бельгії.
Центральний Комітет Об'єднання Демократичної
Української Молоді — ОДУМ видає журнал «Мо-
лода Україна», що появляється місячно в Торонті.
В кожному числі цих журналів найдеш адреси їх-
ніх адміністрацій, а ці обидва журнали можна ку-
пити в українських книгарнях.

Дорога Подруго Додо!

Перед кількома місяцями я пішла з одним зна-
йомим до кіна, але в хаті сказала, що була в плас-
товій домівці, бо не мала відваги признатися до прав-
ди. Випадково мама дуже швидко відкрила, що я
сказала неправду, і від того часу батьки мені ні в
чому не вірять. Я мушу тепер точно здавати звіт,
де була, з ким і що робила. Чи це справедливо
мене так за один раз переслідувати?

Зеня

Дорога Зеню!

Ти завела довір'я батьків, отже, не закидай їм
тепер несправедливості. Нічого не є так важливе
як щирість між дітьми і батьками. Тож поговори
щиро з мамою, запевни її, що більше такий випадок
не повториться, що будеш їй сама все розповідати
і проси, щоб мали до Тебе знову довір'я.

Подруга Дада

Бо. Ру.

ПЛАСТОВА ВАТРА

Догасала пластова ватра, ледви палахкотів
вогонь. Братство розійшлося по шатрах, лишився
тільки я один.

Я вдивлявся у вогонь. Я бачив, як язики по-
лум'я лизали чорні недогарки. Я бачив червону
грань, що тепло навкруг розсилала сірий, зим-
ний попіл.

Я вдивлявся у вогонь і дивна зміна сталася
зі мною. Я почав дрімати і, хоч закрив повіки, ба-
чив далі вогонь...

Вогонь ставав усе більший і ясніший, язики
полум'я підіймалися аж до неба. І враз із вогню
почали висуватися дивні постаті. Я бачив очі, ніс,
обличчя. Були це люди. Були майже голі, кре-
мезні тіла, обличчя зарослі. Червоне саяво вогню
малювало їхні м'язи. Хоч дивно вони виглядали,
але були мені чогось такі близькі, любі, я почув-
вав себе щасливим, що побачив їх.

— Хто ви такі? — спитав я.

— Ми твої предки, — почув я дивний голос-
шепіт.

— Ми твої предки, що сідали колись перед
сторіччями коло вогню так, як і ти засів тепер.
Ми твої предки, що вдивлялись у вогонь так, як і
ти вдивляєшся тепер, і бачили у ньому своє жит-
тя й свого бога. Ми твої предки, що сидючи ко-
ло вогню, молились до нього й вкладали в його
вогнені язики свою душу і свої пориви, звичню-
вали у червоні грані нашу волю й бажання. Цей
вогонь — то частинка нас самих і ми живемо в
ньому.

А потім найбільший подивився на мене й го-
ворив далі:

— Не пропав вогонь, не згинула наша душа.
Живе вона у наших дітях, що сідають навкрури
червоного бога. Наші молитви передають пекучі
язики у ваші серця. І ви стаєтесь такими, як хо-
тіли колись ми. Наші бажання сповнюються ва-
шими руками, наша душа перейшла до Вас...

І я відчув, як серце почало у мене швидше
битись, як кров розбігалася по тілі. І я відчув,
що ці постаті стали мені ще ближчі й дорожчі,
я відчув, що вони живуть у мені. На душі було
так гарно й легко.

Коли ж лягав я у шатрі спати, я знав, що я
не сам — духи предків літали наді мною.

(Із юнацької одноднівки «Скоб»,
гуртка «Волошки» з Міннеаполісу, США)

ПЛАСТУНКАМ НА ВУЩО

ОСТОРОЖНО З Т. ЗВ. „УКРАЇНСЬКОЮ МОДОЮ“!

Вже від минулого року у світі моди популяризують багато російських впливів. Почалося, здається, від фільму «Доктор Живаго», головні актори якого з великим успіхом порушались і грали в типічному для перелому віків російському вбранні: рубашках, високих хутряних шапках, шкіряних плащах із хутряним прибранням і т. д.

Зразу ж після прем'єри фільму показалися подібні жіночі плащі, костюми, шапки на французьких модельках, розуміється, по високих цінах та із зазначенням, що це мода «а ля доктор Живаго». Хоча як вони гарно виглядали, але їхні довгі плащі були в такій суперечності до «міні» спідничок, що не найшли багато успіху навіть у найбільше безкритичних звеличниць моди. Однак хтось із диктаторів моди не дає ніяк за виграну, і цього року, в осінньому сезоні, появилися знову в усіх журналах мод наслідування російської ноші.

Не це одначе для нас цікаве — але те, що рівночасно появилися в американських журналах, як н. п. у славному «Нью-Йорк Таймс» знім-

ки вродливих жінок та чоловіків у блюзках типічного крою російської рубашки (стоячий вишитий комір із зап'яттям збоку та вбрані поверх із перев'язанням) та підписом, що це українські блюзки, які можна дістати у відомій усім українцям Нью-Йорку українській крамниці.

Це дуже гарно, що цим разом нам щось дають, а не відбирають, але ледви, чи слід нам хвалитися чимсь, що у цілому світі відоме як російське та й ще дуже популярне. Не думаю, що власник крамниці, крім реклами для себе, зробив нам добру прислугу. Нам одначе слід, як тільки будемо мати нагоду, це спростувати. А нагод для Вас напевно знайдеться також багато, бо такі рубашки можна тепер дістати у кожному великому «магазині мод» не лише у США, але я їх бачила також на європейських оголошеннях. Тож прошу Вас вясняйте, що ці рубашки російські та, ради Бога, не купуйте таких блюзок для себе — навіть як Вам у них дуже «до лиця».

Подруга Оля

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

ТЕХНІКА

ІНЖЕНЕР ВАСИЛЬ ІСАЇВ

В німецькому журналі для гірничої та водно-рушійного господарювання появилася минулого року стаття нашого земляка — пл. сеньора інж. Василя Ісаєва. Він є відомим у німецьких гірничих колах з його численних наукових розвідок на гірничо-копальняні теми, які були дру-

ковані в різних професійних журналах Німеччини.

У згаданій статті В. Ісаїв заторкнув справу копалень Вестфалії і засудив їхні заникання. Рівночасно він подає нові способи раціонального господарювання у провітрюванні підземельних копалень під час праці в них, і тим самим пропонує виеліминувати часті вибухи газів та збільшити години праці.

Ця праця, як і багато попередніх, не тільки викликала живу дискусію у гірничих колах, але міністерство гірничої індустрії вже ввело нові поліпшення в цій ділянці, ідучи по лінії праць і дослідів нашого земляка.

Василь Ісаїв народився 1903 року в Станіславщині, в Галичині. В своїх юних роках він був одним із перших членів Пласту і належав до 11-го куреня УПЮ-ів ім. геть. Івана Мазепи в Станіславові, а тепер є членом 3-ього куреня УПС «Лісові Чорти». Студії інженерії закінчив у Берліні. Останніх 20 років він живе в Німеччині. Тепер живе в старовинному місті Аахен, де працює, як гірничий інженер, а нещодавно став головним директором копалень. Перед кількома роками інженерові Ісаєву призначено європейську гірничу нагороду «Луцієн Де Ноєл», в Лієжі, Бельгія.

Подав Зиновій Круцько

ПІЗНАЙ

1

2

3

4

Сьогодні наші мандрівки ведуть нас у найбільше місто Західньої України — Львів. Це старовинне історичне місто, місто романтики, веселої пісні, місто, в якому відбулось стільки подій нашої історії! Листопад — це місяць Львова, місяць славного Листопадового Зриву.

1) Із старовинних літописів довідуємося, що Львів збудував галицький король Данило, і в честь свого сина Лева назвав його "Львів". І сьогодні, ще в самому серці Львова, перед ратушею, стоять кам'яні леви — герб міста.

2) Колись давно ціле місто було обгороджене мурами проти наскоків ворогів. І досьогодні залишилися ще рештки цих старовинних мурів, які гарно гармонізують з архітектурою старого Львова.

3) Фонтанна Нептуна на Ринковій площі — голуби — станки із солодошами — і мрійлива львівська атмосфера... Це мій Львів, моє місто, де я народився і провів перші роки мого життя. Ах, Львове мій, чи є краще місто десь на світі?...

4) Алеж Львів — це не лише сірі мурі історії. Це в першу чергу місто мрій, місто любови, місто безжур-

ВІЙ КРАЇН

ної пісні. Хто не чув хоч однієї пісні про мрійливий Стрийський Парк, у якому стільки львов'ян зустрілось із своєю коханою?

5) У середині Львова — будинок оперного театру — "Академічний театр опери та балету ім. Івана Франка". Це одна із найкращих театральних споруд Східної Європи.

6) Та Львів найбільше знаний своїми церквами. А найкраща з церков Львова — це катедра св. Юра. Її баранкові вежі домінують над цілим містом і святий Юр для Львова — це те саме, що св. Софія для Києва. Це теж місце, де жив незабутній митрополит Андрій Шептицький.

7) Церква св. Миколая — це найстарша церква Львова (із 13-го сторіччя), як теж одна із найстарших церков України. Дуже цікава її візантійська конструкція.

8) Львів — це також місто знання і науки. Тут безліч різних наукових закладів, університетів тощо. Найславніші з них це: політехніка та університет. У ньому колись учився Іван Франко, тож сьогодні він зветься Університет ім. Івана Франка.

ЛО-СМ

8

7

5

6

УКРАЇНЦІ НА МІСЯЦІ

Нещодавно відбувся у Празі загальний з'їзд Інтернаціональної Астрономічної Унії, під час якого багато дискутовано про назви гір, кратерів і т. д. на нововідфотографованій задній стороні Місяця. Дві найвизначніші і найцікавіші формації названо іменами українських науковців: Миколи Івановича Кибальчича та Сергія Павловича Королева. І так двох із численних наших науковців увіковічено на поверхні Місяця — разом із такими велетнями світової науки, як Коперник, Кеплер, Тихо Браге.

Формації, яким надано ті назви, справді незвичайні: це величезні концентричні кола («суперкратери»), які нагадують кола цілі (мети), що в них стріляють на стрільнищах. Таких формацій немає на тій стороні Місяця, яку ми завжди бачимо — є їх лише 3 - 4 на зворотній стороні. Вони мусять бути дуже й дуже давні, бо покриті вони ще меншими кратерами, які були створені ударами менших метеоритів упродовж сотень мільйонів років. Учені здогадуються, що ці великі формації були створені ударом Місяця і якоїсь коме-

ти. Надано їм загально назву «тесалоїди» (з грецької мови, означає «як моря» — бо вони такі великі, як місячні безводні «моря»).

Про Королева і Кибальчича ми вже писали в «Юнаку», але варто ще про них згадати, бо це надзвичайно цікаві люди.

Микола Кибальчич жив від 1853 до 1881 року. Походив він із старовинного козацького роду — він нащадок гетьмана Розумовського. Це загадкова, романтична постать. Геніяльний науковець, але теж революціонер, який горів ненавистю до російського царату. У своїй рідній Чернігівщині він бачив, як російські окупанти знущалися з українського народу. Він почав робити бомби для революціонерів, які готували атентат на російського царя Олександра II-го. Уночі 1-го березня 1881-го року він зробив три бомби, яких ужито в тому атентаті. Його схоплено і посаджено у тюрму. Звичайно, засуд був: смерть.

І ось молодий Кибальчич, сидючи в камері смертників Петропавлівської фортеці, у час, коли багато з його друзів-революціонерів попало у від-

чай, не заламався, а зробив своє найбільше відкриття.

Спираючись на закони фізики, за допомогою формул і схем, він довів можливість використання ракети для далеких летів і поклав перші наукові підстави для науки про лети ракетами. У часі, коли він сам був призначений на смерть, він мріяв про майбутнє, він залишив майбутнім поколінням подарунок: ракету, яка колись понесе людину у космос.

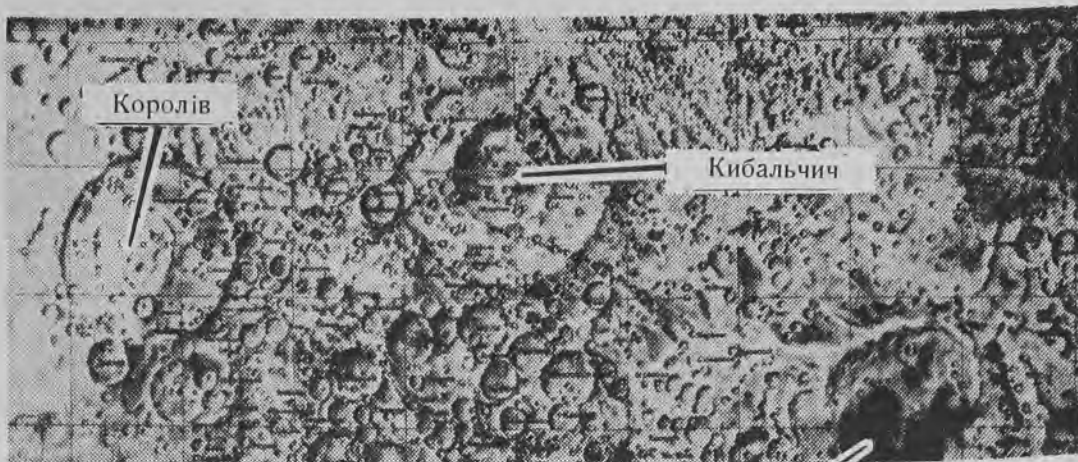
Праця Кибальчича «Проект повітроплавного приладу» — це праця світового значення; містить вона у собі геніальне відкриття — в ній уперше було наświetлено засади наукової техніки. Можливо — в нинішній час його думки можуть видаватись примітивними. Але це були перші засади цієї науки і на них розвинено величезне знання, яке вможливило сьогодні людині сягати Місяця.

Микола Кибальчич

Сергій Королів

Фотографія задньої сторони місяця, поміщена в американському часописі "Нью-Йорк Таймс", показує дивні формації, названі іменами славних українських науковців: Сергія Королева та Миколи Кибальчича.

І сьогодні його ім'я пишається на Місяці — згадку людям усього світу про цього непоборного українця, який навіть чекаючи смерті, думав лише про майбутнє цілого людства.

Другий українець, якого ім'я на Місяці, народився 1906-го року, на Житомирщині. Помер нещодавно. Західні репортери вважають, що це його заслуга, що Советський Союз розвинув так високо космонавтику: перший штучний сателіт, перші космонавти і т. д. Большевики стараються закрити факт, що це українець, Сергій Королів, був головою советської космонавтики. За життя його ім'я ніде не друкувалось, тримали в таємниці. Ніхто не знав, хто очолює цю справу. Аж по смерті почали писати про нього — і то дуже сморито. Тож знаємо про його життя дуже мало. Знаємо одначе, що він був свідомим українцем і завжди подавав свою національність, як українську. Збереглась, наприклад, його вписова анкета до Київського Політехнічного Інституту, де видно написано: «національність — українська».

АНКЕТА 4

Для вступу студентів Київського Політехнічного Інституту

1. Прізвище, ім'я та по батькові: *Моравець, Сергій Павлович*
2. Рівняння: *А.В.В.*
3. Місцевість: *Київщина*
4. Дата народження та смерті, і місце, куди, і коли виїхав: *Місце народження: 12.12.1884; Засел. Київ: 12.12.1884*
5. Ваш поточний стан (закінчив, навчаєся, працює, інше): *Середній*
6. Освітній курс, який закінчив (закінчив, навчаєся, працює, інше): *Вінницький (Вінницька школа) — матем.*
7. Чи навчався в інших школах (такі і назви): *Вінницький (Вінницька школа) — матем.*
8. Як служили, який ранг, в якій армії, на якій посаді та, якщо служили, закінчили (такі і назви): *Вінницький (Вінницька школа) — матем.*
9. Ваш поточний професійний стан: *Вінницький (Вінницька школа) — матем.*
10. Як ви вважаєте, чи варто вам вступити до цього Інституту: *Так*
11. Як ви вважаєте, чи варто вам вступити до цього Інституту: *Так*
12. Чи є у вас інші заняття: *Вінницький (Вінницька школа) — матем.*
13. Як ви вважаєте, чи варто вам вступити до цього Інституту: *Так*

Свою технічну освіту Сергій розпочав в Олеській будівельній профшколі, де вчився від 1922 до 1924 року. Умови його життя були нелегкі, тож мусів працювати він в ремонтно-бу-

дівельних роботах. Одначе він прагнув більше технічного знання, тож подається до київської політехніки, де він почав високі технічні студії. Він був надзвичайно здібним студентом і всі про нього висловлювались із подивом, як про одного із найкращих, енергійних працівників в авіації — дарма, що він був тоді шойно 18-ти літнім юнаком!

Так почалась кар'єра Сергія Королева, який став пізніше найвизначнішим конструктором сателітів Землі і міжпланетних кораблів. І сьогодні його ім'я поруч з Кибальчичем на Місяці. А це ж лише два із наших «батьків космонавтики»! За ними стоїть легіон: Засядько, Кондратюк, Харик, Янгель, Попович і багато, багато інших.

Пл. скоб Юрій Лось

Хто з Вас подорожує

• літаком • кораблем • поїздом • автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинен купити подорожний квиток і одержати безплатно всі потрібні інформації і поради

в українських подорожних бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

ПЕРЕДПЛАТНИКИ У США!

ОБОВ'ЯЗКОВО ПОДАВАЙТЕ

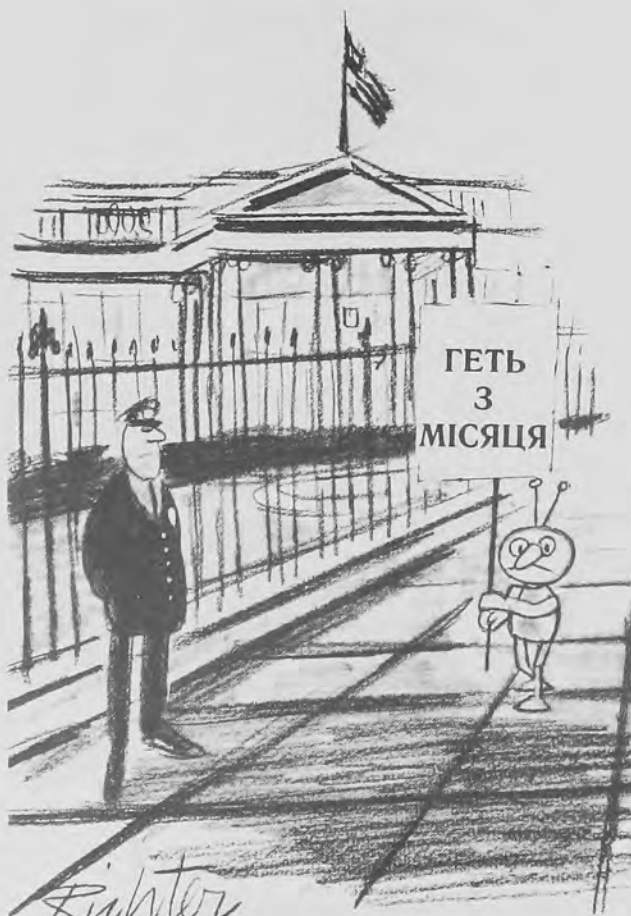
у своїх адресах

"ZIP CODE"

УСМІХНИСЯ!

Зірку Сіріус називають
"Собачою зорею", — Неправда?

Мушу попередити Вас, панове, що
наш робот в ранній стадії розвитку...

UKRAINIAN CANADIANS

Their Place and Role in Canadian Life

By Paul Yuzyk

Published by Ukrainian Canadian Business & Professional Federation, Toronto, 1967, 104 p., \$1.50.

«Ця книжка написана із тією головною метою, щоб канадцам та відвідувачам Канади у цьому ювілею сторіччя дати всі важливіші та авторитетні відомості у короткій довідковій формі про динамічну канадську етнічну групу — українських канадців». Так пише автор — відомий українець, канадський сенатор проф. д-р Павло Юзик.

У 100-річчя Канади і 75-річчя українського поселення в ній — ця книжка є гідним подарунком усім зацікавленим, бо має справді вичерпно зібрані дані. З неї довідаєтеся про точне число українців у Канаді (народжених у Канаді, іммігрантів з громадянством, іммігрантством ще без канадського громадянства і т. д.), про статистику професій, поселень, підприємств, організацій.

У Канаді живуть ангlosакси, французи і так званий «третій елемент», серед якого українці ведуть чільний перед, бо після німців є найбільшою групою (близько пів мільйона, себто 2,6% всього населення Канади). Цей третій елемент має тепер трохи менше від 30% населення, але правдоподібно, що за 15-20 років, він стане найбільшою групою Канади.

У провінціях канадських прерій (Манітоба, Альберта, Саскачеван) українці становлять близько 1/10 населення. 6 років тому у місті Вінніпег жило близько 54 тисячі українців, у Торонті 47 тисяч, в Едмонтоні 38 тисяч.

Із цієї книжки Ви не тільки довідаєтеся про українське громадське життя, але і про вклад українців у життя, культуру, підприємства, індустрію, військову справу, політику, професійне і мистецьке життя Канади.

При кінці книжки поданий список 25-ти книжок, які є написані англійською мовою про українців у Канаді та про культуру України. Крім того, в дуже легкій і приступній формі подано короткі факти з історії України та творчого життя українців.

Ця книжка є доброю для українців, як і для чужинців, а головню для наших читачів в англомовних школах, які можуть її вживати до писання шкільних праць.

Лариса М. Л. Залеська-Онишкевич

PRINCE MAZEPА HETMAN OF UKRAINE

In Contemporary English Publications, 1687-1709

By Theodore Mackiw

Ukrainian Research & Information Institute, Inc.

Chicago, 1967, 126 p.

Постать Івана Мазепи мабуть знана цілому світові, хоч не завжди в історичному наświetленню. Вона цікавила також чужинецьких істориків, письменників та музик. Саме в цій збірці бачимо, як Мазепою цікавився головню англійський світ.

Тут подано окремо походження, життя Івана Мазепи, його місце серед козаків. Це все є для тла, щоб зрозуміти зацікавлення ним англійської преси та поодиноких осіб. Є також тут опис розвитку англійської преси — для зрозуміння підходу і наświetлення окремих фактів чи подій.

У цій книжці маємо передруковані цілі сторінки щоденників англійських генералів чи дипломатів та й письменника Даніеля Дефо (автора Робінзона Крузо), які згадують Івана Мазепу. Є тут і описи із преси окремих військових акцій, а головню бою під Полтавою.

Крім мап та цікавих ілюстрацій, фотокопій оригінальних джерел — є також подана широка бібліографія про гетьмана Івана Мазепу.

Цю книжку напевно зможете втягнути до своєї лектури для лекцій історії тощо. Проф. Мацьків збагатив список наших книжок англійською мовою з українською тематикою, за якими наша молодь так завжди шукає для вживання в школах чи для своїх друзів, учителів.

Лариса М. Л. Залеська-Онишкевич

З НОВИХ ВИДАНЬ

ОДНОДНІВКА «СКОБ!»

До нашої Редакції наспів примірник гарної юнацької одноднівки «СКОБ», яку видав гурток юначок «Волошки» із Міннеаполісу, Міннесота, США. Редакторкою числа була М. Кукурудзова.

Число дуже цікаве. Є в ньому декілька статей із пластування та українознавства, як теж багато юнацької творчості — нариси, оповідання, хроніка, спомини тощо. Деякі із цих речей ми передруковуємо в ЮНАК-у. Цю одноднівку видано ще перед Міжкровою Пластовою Зустріччю, тож у числі подано теж програму зустрічі і т. д.

Одноднівка бита чистенько на цикльостилі, має окрему кольорову обкладинку, але без ілюстрацій.

Бажаємо «Волошкам» і дальших успіхів! Сподіваємось, що побачимо від Вас з Міннеаполісу ще неодну одноднівку!

МОЯ ПЕРША ПЛАСТОВА ПРОГУЛЯНКА НА МАКІВКУ

До Пласту вступила я в Стрию 1922 р. і належала до тих, що перші порядкували стрілецькі могили на Маківці. Ціле життя згадую цю виправу і горджуся тим, що своїми руками згортала закам'янілу землю, щоб уформувати могилку коло перехиленого хрестика. Тяжка то була праця, бо нічого досі ніхто не пробував робити, щоб упорядкувати могили наших славних Українських Січових Стрільців, що поклали свої голови в бою з Москалями під Маківкою у 1915 році.

Поминальна відправа на стрілецьких могилах на Маківці в Карпатах.

З початком липня 1922 р. гурт пластунів і пластунок виїхав із Стрия потягом на Лавочне до Тухлі, де ми в селі Головецьке, у підніжжі гори Маківки, розтаборилися, у гостинного пароху Головецького на подвір'ї і в stodolі. Варили в кухні за дозволом молодшої їмості. Ще в Стрії долучилися до нас пластуни і пластунки львівського коша. Пам'ятаю з них дві пластунки, Адріану Труш і Марію Мудрак. На станції в Сколім вийшла нам назустріч п. Нуся Тисовська.

Переночувавши в Головецькому, зараз рано вибрались ми на Маківку. Кожному і кожній з нас окрім наплечника і конечних особистих речей, довелося нести якесь знаряддя, потрібне до розбивання засохлої землі і до очищування могил із хашів. Я дістала лопату і досьогодні пам'ятаю її тягар на своїх плечах. Дорога йшла цілий час нагору і хоч краєвид був чудовий, але лопата своїм тягарем була дужча за всі естетичні почування. Деякі дівчата були щасливі, бо мали «хлопців», що помагали їм нести їх лопати, але я нікого «не мала» і, вгинаючися під непосильним тягарем, облита потом, тягнула свою лопату, мріючи про те, що легше буде, як вийдемо на гору.

Та щойно на горі виявилось, що так легко не буде. Передусім не було води. Треба було йти далеко в якусь долину відшукати джерельце, що не могло нас усіх напоїти. А втім, поки хтось із

нас приніс воду у посудині, що не надавалася до тієї цілі, то половина цілої рідини розхлюпалася по дорозі. Усе кладовище було заросле хашами, найгірше відчувались кущі ожини, що драпали нам ноги й руки, а каміння дерло черевика. Повалені дерева лежали всюди, а маленькі могилки зовсім пошезали, були зрівняні із землею і, якби не хрестики, які треба було вишукувати між високою травою і хашами, ніхто не міг би догадатись, де яка могилка знаходиться.

Цілий день дівчата виривали із засохлої і скамянілої від сонця землі задеревілу траву і хаші, а хлопці розбивали ґрунт джаганями, усували повалені дерева. По кількох днях ґрунт був трохи очищений, і ми, пластунки, носили каміння і суху землю та формували могилки коло хрестиків.

Пластуни тимчасом заходилися коло великого хреста, який був першим пам'ятником поляглим Січовим Стрільцям на Маківці.

Щовечора ми йшли назад на «наше» прихорство, і дорога була легша, бо йшли вділ і в вечірньому холодку. Ми співали пластових і інших пісень, а я мріяла, як то гарно буде вертатися додому без лопати і скинути нарешті важкий наплечник. Мої черевика зовсім розліталися і я з трудом їх то зв'язувала то ізшивала. Та як прийшов час прощання, то жалко було покидати чудові гори і важку працю на Маківці і гарне товариство.

Стефанія Падох-Яворська
Торонто

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

● "...Прощу прийняти передплату на два примірники Вашого журналу для наших хрищеників (прикладаємо 10 доларів у чеках). Будемо передплатувати щороку впродовж чотирьох років. Дякуємо за увагу і бажаємо успіху у Вашій корисній праці". — Ганна і Степан Паньків, Чикаго, США.

● "...У долученні пересилаю чека на 20.00 дол. на дворічну передплату на кварталник "Пластовий Шлях" та журнал для молоді "Юнак" для бібліотеки школи св. о. Миколая в Чикаго". Дмитро Пілецький, голова Батьківського Комітету, Чикаго, США.

● **Справлення помилки.** У тексті "Нашої пошти", поміщеної в 8-9-ому числі "Юнака" за серпень і вересень ц. р. на 30-ій сторінці закралася помилка. У 5-ому рядку першого відступу надруковано: "...від пл. сен. Петра Поповича", а має бути "від пл. сен. Петра Войтовича". — Редакція.

ЗУСТРІЧ НА ВЕСЕЛО

ГУМОР З МІЖКРАЙОВОЇ ПЛАСТОВОЇ ЗУСТРІЧІ НА БАТУРИНІ

Лікар (до закатареного юнака): — Коли ти останній раз купався?

Юнак: Та я ще тут взагалі не купався...

Лікар: Так, я це чую...

До лікаря зголошується юнак, тримаючися за живіт.

Лікар: Що ти вчора їв?

Юнак: Ми були на Експо і їли «спем» з пушок.

Лікар: Чи ці пушки були вже відчинені?

Юнак: Ні, ми їх відчиняли самі, камінням перед советським павільйоном.

Юнак, з руками на животі прийшов до шпиталика МПЗ:

Лікар: Що ти їх на Експо?

Юнак: Ми знайшли той «спем», що його викинув другий гурток, як ішов на «стейк дінер».

Таборовий шпиталик... На дворі злива...

Лікар: Тут дуже брудно в кімнаті. Всіх хворих прошу вийти на двір, ми тут мусимо зробити порядок!

Інструктор на тереновому змагу: Хто з вас, хлопці, скаже, як запалити вогонь у ясний погідний день, як сьогодні, коли нема під руками сірників?

Юнак: Я знаю. Треба складати на купу сухі галузки, сухе листя, березову кору — і тоді чекати на грім з ясного неба.

Заїздять автобуси однієї великої станиці на умовлене місце, щоб забрати на Зустріч додаткових учасниць. Провідниця автобусу із жахом стверджує, що кожна юначка має велику валізу, а то й дві, показної величини.

— А куди ж ви їдете, на Союзівку чи на пластовий табір? Де ж ваші наплечники?

— У валізках — спокійно відповідає юначка.

(З одноднівки Зустрічі «Сонце крізь дощ»)

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

● ...Посилаю Вам 50.00 дол. на пресовий фонд "Юнака". Ці гроші є із заробітку, який лишився, як наша газетка "Пролом" у Клівленді перестала виходити. 46.35 дол. лишилося в касі "Пролому", а решту 3.75 дол. я додала, щоб було рівно 50.00 дол. Дуже перегрошую, що ми вчасніше Вам не післали цих грошей, але треба було згоди всіх членів редакції нашої газетки, заки я могла вислати гроші. Бажаю найкращих успіхів у Вашій праці. Скобі! — Ст. пл. Лариса Микита, Лорейн, США.

● ...6-тий курінь УПЮначок ім. Марка Вовчка в Чікаго пересилас 25.00 дол. на пресовий фонд "Юнака" замість квітів на свіжу могилу мгр. Степана Балуха, батька нашої дорогої подруги Лариси, і просить Вас помістити в "Юнаку" відповідну нотатку. За ласкаве надрукування цієї нотатки складаємо подяку і пересилаємо всім співпрацівникам нашого дорогого "Юнака" щирі привітання. Скобі! — За Курінну Старшину: пл. розв. Марта Гарасовська (курінна), пл. розв. Ліда Тлачук (писар).

ТАБОРОВІ ОБРАЗКИ

З нагоди табору "Гуцульський Курінь" у Скелястих Горах Колорада від 24-го червня до 8-го липня 1967 р.

Небо затягнулося густими сірими хмарами. Під домівкою денверської пластової станиці чекає кілька новаків та сеньйорів на вантажне авто і часто поглядають на небо. Сподіваються побачити хоч клаптик синього неба, та намарно. Врешті заїжджає вантажне авто і за короткий час уже завантажені шатра, столи і лавки, кухонні прибори та інший таборовий виряд.

За хвилину валка авт рушає в дорогу, 35 миль від Денверу, де в Скелястих Горах, біля містечка Чорний Яструб, відбудеться цьогорічний пластовий табір. За годину авт вже високо в горах і несподівано за котримсь там із черги закрутом та горбом хмари прориваються, показується синє небо, а сонце освічує ліси та поляни, немов тішиться пластунами та вітає їх із приїздом своїм теплим промінням.

**

Таборова площа віддалена від місця автопостою якої чверть милі. Увесь виряд треба носити руками

або на плечах. Мов мурашки переносять таборовики своє майно, напружують м'язи, а піт краплинами виступає на чоло.

Та не встигли ще знести всього виряду на площу, а тут вже перші шатра, мов гриби по дощі, починають рости. А є їх багато. Вони мають помістити таборовиків, членів проводу, медсестру, кухаря, магазин. До вечора стоїть 11 шатер, а недалеко них таборова кухня. Уже й димок із комина снується між високими соснами, а запах страви дразнить ніздрі голодних таборовиків.

**

Табір починається в неділю польовою Службою Божою. Відправляє о. Чайківський, що приїхав з Каліфорнії до Колорадо на вакації до рідні. Усі таборовики та багато гостей зібралися на амфітеатральній площі біля табору, яка власне приготувана для таких цілей. Сонце гражить немилосердно і кілька разів хитаються пластові лави, коли треба відпровадити когось ослабленого

в тінь. По Службі Божій лине до неба пісня "Боже Великий..."

Здивовано слухають високі смерічки незвичайної пісні, чужої мови... А своїм легким шелестом немов допомагають пластунам співати і молити Всевисьнього, щоб сповнив їхні благання, щоб дав Україні "силу і славу, волю і владу"...

**

Після Богослуження відбувається офіційне відкриття табору. На площі для збірок стоять лави пластунів. Бунчужна, ст. пл. Адріана Скаб із Канади, звітує комендантові табору пластунів ст. пл. Антонові Колтунюкові з Денверу та комендантці табору пластунок пл. сен. Н. Оранській із Філадельфії, що до збірки стануло 19 членів юнацтва та 6 членів новацтва.

Окремо стоять в лаві сеньйори та старші пластуни, які до табору не належать, а беруть участь у збірці тільки як гості.

Лунають слова команди: Струнко! На прапор глянь! І на майдані попочуть з вітром, безжурно та весело, блакитно-жовтий та зоряний прапори. Чотирнадцять днів будуть вони так з вітром гратися. Таке і життя буде в таборі: безжурне... сеселе...

**

Другої неділі відправив Службу Божу парох денверської української католицької церкви о. Павло Смаль. Після Богослуження відбулося скромне та спізнене Свято Юрія, а відтак пікнік для гостей, які численно зіїхалися на таборову площу. Погода була прекрасна, ніхто не спішився

додому і багато гостей лишилося на ватру. Не могли надивуватися, що впродовж одного тижня молодь змогла підготувати таку багату програму та навчитися так багато різних пісень.

Прийшов вкінці день прощальної ватри. В Денвері від полудня падав рясний дощ, і лиш кілька відважних вибралися в гори, несподіваючись нічого доброго. Одначе приємно розчарувалися. В околиці табору лише трохи покропило, а ввечері зовсім випогодилося, і ватра відбулася під зоряним небом.

Програма була багата та різноманітна. Полк. Степан Глушко, учасник нашої визвольної боротьби, звернувся до пластунів з коротким словом, навіязуючи свої думки до 50-літньої річниці Української Національної Революції, а таборова медсестра, пані Марія Кротюк, відчитала спомин з УПА, членом якої вона була. Відтак продовжувалася легка програма, пісні та скечі. Веселими коломийками продовжували обидва табори свої змагання, тим разом тільки словесні. Дівчата пробували приперчити хлопцям, але ці не давалися і своїми дотепними пісеньками, які раз-у-раз викликували бомби сміху, здобули повну і рішучу перемогу.

Довго тривала програма. Вже й десята година ночі, а розходитися ніхто не хоче. Це ж останній вечір у таборі, в якому всі вже ізжилися та звикли до малих невідгод. Але часу не спинити, і вкінці треба відходити до своїх таборів.

Високо на небі мерехтять мільйони зірок та немов підморгують до пластунів. Неначе хочуть сказати таборовикам, щоб не сумували, що цьогогорічні табори вже скінчилися. Усі вони, що разом провели два тижні, вже заражені "недугою" таборівання, і коли прийде найближча нагода, знову зустрінуться у таборових шатрах, щоб на лоні природи гартувати своє тіло та готувитися до великої життєвої гри.

не-юнак

**Чи Ви вже
вирівняли
передплату?**

ПЛАСТУНКИ З ЮТІКИ ПРИ ПРАЦІ

Один з найкращих українських великодніх звичаїв — це писання писанок. Дівчата сходяться перед Великоднем, розмовляють, співають та пишуть писанки різними зображеннями і стилями.

Цього року пластунки з Ютики, США, продовжували гарну традицію писанкарства. Два гуртки юначок "Лісові Мавки" і "Лисички" посвятили свій час і працю, щоб виготовити якнайбільше писанок та влаштувати базар перед Великоднем, дохід з якого мав бути призначений на пластову бібліотеку.

В неділю, 16 квітня, відбувся такий базар. Запахом свіжої кави приманили пластунки українських громадян після Служби Божої до парафіяльного дому, де розпродували писанки та печимо. Усе розійшлося якнайкраще і пластунки передали цілий дохід з базару на руки своєї виховниці пл. сен. Володимири Смик.

Радіємо, що пластунки і пластунки зможуть користуватися книжками, які ми зуміли придбати спільною працею.

Пл. розв. Леся Яцків

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця
у США має на складі:

✦ пластові однострої ✦ пластові відзнаки до одностроїв і таборовий виряд ✦ пластову літературу ✦ і т. п.

MOLODE ZYTTLIA, Inc.
302 E. — 9th St.,
New York 3, N. Y., U.S.A.

До Передплатників «Юнака»
у США

**ОБОВ'ЯЗКОВО
ПОДАВАЙТЕ**
у своїх адресах
"ZIP CODE"

ВЕСЕЛКА

144 Друга Евеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

Відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

✦ Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки ✦ содові води
✦ морозиво ✦ солодощі — теж вибагливі, імпортовані
✦ шкільне і канц. приладдя ✦ українські і чужомовні часописи.
«Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

СПОРТ

ТОРОНТСЬКІ ПЛАСТУНИ ПЕРШУНАМИ ЛЕГКО-АТЛЕТИЧНИХ ЗМАГАНЬ УСЦАК-у В ДІТРОЙТІ

Приготування до цього річних легко-атлетичних змагань УСЦАК-у почалися після МПЗ на Батурині. Змагуні почали тренувати індивідуально, а опісля на спортовому таборі на оселі "Січ" біля Грефтону.

Змагання почалися у суботу, 26 серпня, о год. 11 ранку. Всіх учасників-дружин було вісім: Пласт — Торонто, Пласт — Дітройт, СУМА — Дітройт, СУМА — "Крила" — Чікаго, СУМ — Торонто, "Львів" — Клівленд, "Черник" — Дітройт, "Україна" — Торонто. Всіх змагунів і змагунк зареєстровано 189. Точкованих місць було перших шість. Почалась завзята боротьба за кожну точку, щоб здобути особисті осяги, а рівночасно здобути якнайбільше точок для своєї організації чи клубу. Хоча в суботу дощ перервав два рази змагання, цього дня перепроваджено 60% усіх конкуренцій.

У неділю вранці, після Служби Божої, відбулася дефілада всіх змагунів та офіційне відкриття змагань, якого довершив провідник змагань, п. Дигдало. По короткій офіційній частині, всі змагуні повернулися на спортову площу. О 4-й год. пополудні змагання закінчено, а змагуні почали приготуватися до останньої точки, роздачі індивідуальних та групових нагород. Перше місце було нагороджене золотою медаллю, а друге та третє грамотами.

Подаю поодинокі висліди торонтської групи Пласту аж до 6-го місця, тому, що 6 місць були точковані. Висліди бігів є годані в мінутах або секундах, висліди скоків, метів, стусану кулею у стопах (фітах). Перші числа в колюмнах означають здобуті місця.

МОЛОДШІ ЮНАЧКИ ДО 15 РОКІВ:

Біг на 60 метрів:

6 Яцик В. — — — — — 9.6

Скок у довжину:

2 Яцик В. — — — — — 12.65

Мет диском:

4 Яцик В. — — — — — 54.8

Стусан кулею:

5 Яцик В. — — — — — 23.5

6 Грабовецька Д. — — — — — 23.2

СТАРШІ ЮНАЧКИ У ВІЦІ 15 - 18 РОКІВ:

Біг на 60 метрів:

1 Лихач В. — — — — — 8.9

2 Яцик С. — — — — — 9.0

3 Бабиченко Дз. — — — — — 9.2

4 Желтвай І. — — — — — 9.3

Гінці 4X60 метрів:

1 Пласт, Торонто — — — — — 34.0

Скок у довжину:

1 Лихач В. — — — — — 13.40

3 Желтвай І. — — — — — 12.90

4 Романець Д. — — — — — 12.82

5 Бабиченко Дз. — — — — — 12.38

Скок у височину:

1 Панчишин Р. — — — — — 4.3

2 Лихач В. — — — — — 4.2

4 Романець Д. — — — — — 4.0

6 Желтвай І. — — — — — 3.9

Мет диском:

1 Панчишин Р. — — — — — 78.1

2 Романець Д. — — — — — 75.9

3 Лихач В. — — — — — 74.9

4 Кривоніс М. — — — — — 72.0

6 Яцик С. — — — — — 59.3

Мет ратищем:

2 Лихач В. — — — — — 80.8

3 Романець Д. — — — — — 80.5

6 Яцик С. — — — — — 61.1

Стусан кулею:

1 Лихач В. — — — — — 32.8

3 Панчишин Р. — — — — — 31.4

5 Кривоніс М. — — — — — 30.4

6 Романець Д. — — — — — 28.11

Група змагунів і змагунк — членів Пласту в Торонті. 1-ий з-ліва д-р І. Смаль, фундатор нагороди за першість, 2-ий з-ліва Я. Кривоніс, провідник пластової групи змагунів із Торонто, 2-ий з-права пл. сен. Р. Вжесневський, голова Пл. Станиці в Торонті.

Фінал бігу на 100 метрів старших змагунок (понад 18 років). Перше місце здобула ст. пл. Люба Олесницька (94).

Наша Пластова група з Торонта здобула трофей оселі "Діброва" за перемогу в загальному точкуванні, акумулюючи 145 точок, перед СУМ — Торонто: 49 точок, Пласт — Дітройт: 28 точок, "Львів" — Клівленд: 2 точки.

ЖІНКИ ПОВЕРХ 18 РОКІВ:

Біг на 100 метрів:

1	Олесницька Л.	— — — — —	14.5
2	Маланчій В.	— — — — —	14.8
4	Тарнавська М.	— — — — —	15.6
6	Томків Х.	— — — — —	15.8

Гінці 4×100 метрів:

1	Пласт Торонто	— — — — —	57.9
---	---------------	-----------	------

Біг на 400 метрів:

1	Маланчій В.	— — — — —	1:12
---	-------------	-----------	------

Скок у довжину:

1	Тарнавська М.	— — — — —	13.50
3	Олесницька Л.	— — — — —	12.75
5	Маланчій В.	— — — — —	12.25
6	Томків Х.	— — — — —	12.05

Скок у височину:

1	Тарнавська М.	— — — — —	4.2
2	Олесницька Л.	— — — — —	4.1
5	Глібович І.	— — — — —	3.9

Мет диском:

1	Сиротинська Л.	— — — — —	91.9
2	Томків Х.	— — — — —	91.4
5	Олесницька Л.	— — — — —	68.7

Мет ратищем:

2	Сиротинська Л.	— — — — —	81.8
3	Олесницька Л.	— — — — —	80.9

Стусан кулею:

2	Томків Х.	— — — — —	29.3
3	Сиротинська Л.	— — — — —	28.4

4	Олесницька Л.	— — — — —	27.0
6	Тарнавська М.	— — — — —	25.1

У цій групі змагунки Пласту Торонто здобули 135 точок у загальному точкуванні, а тим самим трофей переможця д-ра І. Янчишина. Друге місце зайняла СУМА "Крила" — Чикаго: 89 точок, третє СУМА — Дітройт: 12 точок, четверте СУМ — Торонто: 1 точка.

МОЛОДШІ ЮНАКИ

У ВІЦІ ДО 15 РОКІВ:

Біг на 60 метрів:

1	Гелей Б.	— — — — —	7.7
4	Лучків Ю.	— — — — —	8.1
6	Федик Р.	— — — — —	8.5

Гінці 4×60 метрів:

1	Пласт, Торонто	— — — — —	31.2
---	----------------	-----------	------

Скок у довжину:

1	Лучків Ю.	— — — — —	18.00
2	Гелей Б.	— — — — —	17.05

Фінал бігу на 100 метрів середньої групи змагунок (15-18 років). Перше місце здобув пл. розв. Ярема Шулякевич (235).

Скок у височину:

1	Лучків Ю.	— — — — —	5.3
2	Гелей Б.	— — — — —	4.6
3	Лихач Б.	— — — — —	4.1

Мет диском:

4	Лихач Б.	— — — — —	105.5
5	Лучків Ю.	— — — — —	90.10

Стусан кулею:

4	Лихач Б.	— — — — —	39.4
5	Гелей Б.	— — — — —	38.8

Група молодших юнаків Пласту з Торонта здобула першенство у своїй групі, здобуваючи 79 точок та трофей переможця, уфундований УСЦАК-ом, перед Пластом — Дітройт: 41 точка, СУМА — Дітройт: 37 точок, СУМ — Торонто: 24 точки, "Черник" — Дітройт: 6 точок.

ГРУПА СТАРШИХ ЮНАКІВ

У ВІЦІ 15-18 РОКІВ:

Біг на 100 метрів:

1	Шулякевич Я.	— — — — —	11.8
---	--------------	-----------	------

Гінці 4×100 метрів:

5	Пласт, Торонто	— — — — —	47.8
---	----------------	-----------	------

Скок у довжину:

3	Тарнавський Ю.	— — — — —	18.90
---	----------------	-----------	-------

Скок у височину:

6	Міщенко З.	— — — — —	4.0
---	------------	-----------	-----

Мет диском:

1	Федорович О.	— — — — —	145.5
---	--------------	-----------	-------

Мет ратищем:

4	Тарнавський Ю.	— — — — —	125.2
---	----------------	-----------	-------

Фундатор нагороди за здобуту першість у змаганнях, д-р І. Смаль з Дітройту, вручає її представниці пластової групи змагунів з Торонта ст. пл. Л. Олесницькій.

Стусан кюлею:

3	Федорович О.	— — — — —	34.17
4	Тарнавський Ю.	— — — — —	33.4
5	Боднарук Б.	— — — — —	30.6

МУЖЧИНИ ПОНАД 18 РОКІВ:

Біг на 100 метрів:

6	Войтів Л.	— — — — —	12.9

Гінці 4X100 метрів:

3	Пласт, Торонто	— — — — —	49.9

Біг на 400 метрів:

4	Войтів Л.	— — — — —	57.6

Вручення нагород за мет диском пластунам з Торонта. З-ліва до права: Д. Романець, Р. Панчишин, В. Лихач.

Біг на 800 метрів:

1	Якимів Є.	— — — — —	2:7.5
4	Войтів Л.	— — — — —	2:22.1

Біг на 1500 метрів:

2	Якимів Є.	— — — — —	4:44.1

Біг на 3000 метрів:

4	Войтів Л.	— — — — —	12:30

Скок жердиною:

5	Войтів Л.	— — — — —	8.0

Мет диском:

1	Деркач П.	— — — — —	120.5
6	Войтів Л.	— — — — —	111.1

Мет ратищем:

5	Якимів Б.	— — — — —	130.9

У загальному точкуванні з усіх груп, Пласт Торонто вже п'ятий раз здобув першенство легко-атлетичних змагань УСЦАК-у, здобуваючи тим разом 468 точок та трофей переможця, уфундований д-ром І. Смалем. Друге місце зайняла група СУМА "Крила" — Чикаго: 244 точки, третє місце "Україна" — Торонто: 214 точки, четверте СУМ — Торонто: 179 точок, п'яте Пласт — Дітройт: 176 точок, шосте "Львів" — Клівленд: 121 точка, сьоме СУМА — Дітройт: 86 точок, восьме "Черник" — Дітройт: 56 точок.

При тій нагоді треба підкреслити, що пластушка Віра Лихач з Торонта здобула трофей для найкращої змагунки, осягаючи індивідуально найбільшу кількість точок.

Змагання, нічліг та прохарчування змагунів були добре організовані покликаним до переведення змагань Комітетом. У загальному ці змагання залишили дуже добре враження. Торонто, на яке по черговості припадає організація найближчих змагань УСЦАК-у, мусить добре працювати, щоб солідно вив'язатися з того завдання.

Від'їжджали ми із змагань задоволені нашою перемогою та з постановою ще більше над собою працювати, щоб у черговому році здобути ще кращі успіхи.

Відбування таких спортивних змагань є konieczністю. Вони мають велике виховне значення. Крім того вони дають нашій молоді з різних міст і країн нагоду взаємно пізнатися, нав'язати знайомства, а це скріплює нашу молодь і затримує її при нашому суспільстві.

Перше місце в штафеті гінців на 4X60 метрів у середній віковій групі (15-18 років) здобули пластуни з Торонта. З-ліва вправо: В. Лихач, С. Яцик, Д. Бабиченко і І. Желтвай.

При цій нагоді хочу подякувати тим батькам наших змагунів, що не жаліли труда, свого часу та своїх авт і уможливили нам безплатний транспорт наших пластунів і пластунок на згадані змагання до Дітройту.

Ярослав Кривоніс

провідник змагунів і змагунок, членів Пласту в Торонті.

Представники УСЦАК-у, М. Левицький з Чикаго, вручає нагороду УСЦАК представникам наймолодшої групи пластових змагунів з Торонта.

Усі світлини виконав Омелян Войтів, Торонто.

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших друзів і друзів з приводу їх дня народження, іменин, різдвяних чи великодніх свят, успішного закінчення шкільного року чи інших подібних нагод — це

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА"

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК для юнака чи юначки при кожній нагоді — **ЦЕ ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА"**. ● Наша акція у справі дарункових передплат "Юнака", що в першу чергу призначені для зразкових, але незможних юнаків і юначок з європейських і південно-американських країн, знаходить серед наших читачів шораз то більше зрозуміння. ● **ЗРОБІТЬ І ВИ "ДОБРЕ ДІЛО"** та зголосіть **ОДНУ ДАРУНКОВУ ПЕРЕДПЛАТУ** до нашої адміністрації!

9. Пл. сен. Павло Клим, Чикаго, США, для свого друга — священика в Римі (втретє).

10. Владика Кир Йосиф Шмондюк, Стемфорд, США, для Української Папської Малої Семінарії в Римі.

11. Пл. сен. Тит Геврик, Філадельфія, для незможного юнака в Парагваю.

12. Пл. сен. Сергій Заполенко, Вашингтон, США, для незможного юнака в Парагваю.

13. Пан Юрій Сенишин, Торонто, Канада, для незможного юнака в Аргентині.

14. Суспільна опіка Організації "Самопоміч", Нью-арк, США, для незможного юнака в Аргентині.

15. Пл. сен. Володимир Стефанишин, Філадельфія, США, для юнака у Великобританії.

16. Пл. сен. Ярослав Гладкий, Гаррісбург, США, для юнака в Савт Орендж, США.

17. Пл. сен. Петро Пясецький, Нью-Йорк, США, для незможного юнака в Монреалі, Канада.

18. П. Ганна і Степан Паньків, Чикаго, США, для юнака в Торонто, Канада, і юначки в Чикаго, США.

19. Всеч. о. М. Ничка, Мондер, Канада, для юначки у Великобританії.

20. Пан Маріян Коць, Аппер Монклер, США, для юнака в Пармі, США.

21. Ст. пл. Світліяна Луцька, Вудсайд, США, для юнака в Югославії.

Разом 25 нових дарункових передплат!

● Останнє наше звітлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" ч. 5 за травень ц. р.

● Разом з попередньо проголошеними досі зголошено 199 дарункових передплат.

● Хто черговий зробить "добре діло" і зголосить дальші дарункові передплати?

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

що вплинули до Адміністрації "Юнака" від квітня до кінця вересня 1967 р.

1. Ст. пл. Михайло Савчак, Бруклін, США, для юнака в Нью-Йорку, США.

2. Гурток УПЮ-ів "Вовк" у Вінніпезі, Канада, для пластуни в Австрії (за 2 роки).

3. Пластова Станиця, Балтімор, США, чотири передплати для незможних юнаків в Аргентині.

4. Пл. сен. Петро Войтович, Балтімор, США, для двох незможних юнаків в Аргентині.

5. Пл. сен. Тит Геврик, Філадельфія, США, для Української Папської Малої Семінарії в Римі.

6. Гурток УПЮ-ок "Євшан Зілля", Сиракузи, США, для юнака в Австрії.

7. Пані Надія Іщук, Філадельфія, США, для юначки в Філадельфії, США (втретє).

8. Пл. сен. Марія Лецишин, Рочестер, США, для юнака в Рочестер, США (за два роки).

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. мгра **СТЕПАНА БАЛУХА**

Батька нашої подруги Лариси
складаємо 25.00 дол.
на пресфонд «Юнака»

6-ий Курінь УПЮначок
ім. Марка Вовчка, Чикаго, США

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В «Юнаку» ч. 8-9 за серпень і вересень ц. р. на 26-ій сторінці трапилася помилка, яку оце справляємо. Під дописом п. н. «Табір серед лісу» надруковано прізвище авторки допису з помилкою. **Має бути:** пл. уч. Христя Кизима.

Редакція

КОНКУРС Українського Олімпійського Руху

(IC UOP). Український Олімпійський Рух оцим проголошує конкурс на:

1. **Пропам'ятну марку** з олімпійською тематикою, з написом українською мовою "За участь України в Олімпійських Іграх" і англійською "For Ukraine's Participation in the Olympic Games" та з зазначенням цифр 5, 10, 25 (ціни, в яких будуть продавати марки).

2. **Пропам'ятну олімпійську листівку** також з олімпійською тематикою та такими ж написами, як на марках, за винятком подання цін.

Малюнок марок і листівки має бути виконаний графічним способом в одному або двох кольорах.

Проекти із супровідним заклеєним листом, в якому подати адресу автора, просимо надсилати до 15 січня 1968 року на таку адресу:

UWCSA
P. O. Box 938, Radio City Station
New York, N. Y., 10019, U.S.A.

Вислід конкурсу буде проголошений у лютому 1968 року і тоді ж будуть призначені такі нагороди за найкращі проекти за значок або листівку:

1. Перша нагорода — 100.00 дол.
2. Друга нагорода — 75.00 дол.
3. Третя нагорода — 50.00 дол.

Усі проекти стануть власністю Українського Олімпійського Руху, але лише нагороджені будуть випущені окремою серією з нагоди XIX-ої Олімпіади.

ЗГОЛОШУЙТЕСЬ НА ОЛІМПІАДУ В МЕХІКО

Повідомляємо всіх зацікавлених, що згідно з домовленням з Мехіканським Олімпійським Комітетом, Український Олімпійський Рух (Український Світовий Комітет для Справ Спорту) є компетентний полагоджувати різні формальності для тих українців, які бажатимуть поїхати на XIX-ту Олімпіаду в Мехіко, яка відбудеться в жовтні 1968 року.

У зв'язку із цим просимо зголошуватися негайно на таку адресу нашого Комітету:

UWCSA
P. O. Box 938, Radio City Station
New York, N. Y., 10019, U.S.A.

Квиток на Олімпійські спортивні змагання зможуть одержати лише ті особи, які будуть мати замовлене і забезпечене місце побуту в Мехіко. Наш Комітет має змогу замовити відповідну кількість кімнат у готелях та приватних домах, як також місця на трейлери та одержати квитки на змагання.

Уже незабаром висилатимемо всім зголошеним і тим, які зголосяться, детальні інформації — включно з програмою олімпійських змагань, цінами квитків та про формальності, які треба полагодити у зв'язку з поїздкою до Мехіко та замовленням місця на літаку.

ІНФОРМАЦІЙНА СЛУЖБА
УКРАЇНСЬКОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ

Від адміністрації ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

Редакція юнацької газетки "Пролом", Клівленд, — 46.35

6-й Курінь УПЮначок ім. Марка Вовчка,

Чикаго, США, — замість квітів на свіжу

могили батька своєї подруги Лариси — mgr.

Степана Балуха — — — — —	25.00
Пластова Станиця, Кергонксон, США — — — — —	10.00
Панство М. І. А. Сагаті, Філадельфія, США — — — — —	7.00
пл. сен. Марія і Едвард Козаки, Дітройт, США — — — — —	5.00
пл. сен. Ярослав Падох, Нью-Йорк, США — — — — —	5.00
ст. пл. Ірина Смаль, Монреаль, Канада — — — — —	4.00
ст. пл. Лариса Микита, Лорейн, США — — — — —	3.65
пл. юн. Марта Школьник, Акрон, США — — — — —	2.00
пл. юн. Оля Березецька, Чикаго, США — — — — —	2.00
пл. юн. Іван і Степан Гусяки, Бруклін, США — — — — —	1.00
пл. юн. Ігор Полішук, Балтімор, США — — — — —	0.80
пл. юн. Богдана Копачівська, Гамільтон, Канада — — — — —	0.75
пл. юн. Ярослав Рипан, Вестон, Канада — — — — —	0.75
пл. юн. Тарас Капій, Гартфорд, США — — — — —	0.75
пл. юн. Любомира Кос, Філадельфія, США — — — — —	0.50

З нагоди появи "бойківського" числа "Юнака" (ч. 8-9/67 за серпень і вересень ц.р.) і з нагоди з'їзду колишніх мешканців Бойківщини, що відбувся в Грімзбі, Онтаріо, Канада, 3 вересня ц.р. склали на пресфонд "Юнака":

пл. сен. М. Бучок, Гамільтон, Канада — — — — —	5.00
М. Тарчанин, Гамільтон, Канада — — — — —	2.00
О. Канда, Лянглей Парк, США — — — — —	2.00
В. Тиховський, Стоні Крік, Канада — — — — —	2.00
Я. Грицик, Рочестер, США — — — — —	2.00
П. Сенсон, Гамільтон, Канада — — — — —	2.00
М. Паращак, Торонто, Канада — — — — —	2.00
Я. Сенцишак, Гамільтон, Канада — — — — —	1.00
М. Кічоровська, Лянглей Парк, США — — — — —	1.00
Г. Смолій, Дітройт, США — — — — —	1.00
Р. Кічоровська, Лянглей Парк, США — — — — —	1.00
Я. Сенсон, Гамільтон, Канада — — — — —	1.00
М. Гриневич, Гамільтон, Канада — — — — —	1.00
Ф. Удич, Торонто, Канада — — — — —	1.00
П. Дубров, Вайнона, Канада — — — — —	1.00
О. Пинавський, Торонто, Канада — — — — —	1.00
Я. Канцяр, Гамільтон, Канада — — — — —	1.00
М. Пасічник, Гамільтон, Канада — — — — —	1.00
М. Матвійчук, Гамільтон, Канада — — — — —	1.00
В. Сенсон, Гамільтон, Канада — — — — —	1.00
Я. Клочко, Дітройт, США — — — — —	1.00
П. Залуга, Дітройт, США — — — — —	1.00
Г. Ковальчук, Ст. Кетерінс, Канада — — — — —	0.50
Н. Сташківич, Бурлінгтон, Канада — — — — —	0.50
Т. Петричківич, Бурлінгтон, Канада — — — — —	0.50
Т. Гудак, Вінніпег, Канада — — — — —	0.50
М. Гльомб, Дітройт, США — — — — —	0.50
В. Гавдан, Вайнона, Канада — — — — —	0.50
Г. Лехновський, Торонто, Канада — — — — —	0.50
Т. Буртяк, Гамільтон, Канада — — — — —	0.50
В. Славич, Гамільтон, Канада — — — — —	0.50

Разом у цьому списку:

\$ 151.50

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
 Щадити щоденно учись!
 Як будеш студент,
 Той доляр, той цент
 Тобі допоможе колись
 Здобути знання, прожиток, ім'я!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІАГО

2351 West Chicago Ave. — Chicago 22, Ill.

Нормально банки платять за ощадності
 3 відсотки. За Ваші ощадності **НА СПЕ-**
ЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ в на-
 шій кредитівці одержите **5½%**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
 по 5.00 доларів
 а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
 в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"
 КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St.

Toronto 2B, Ont.

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ
 та всякі інші печива
 випікають

УКРАЇНСЬКІ ПЕКАРНІ
 власниками яких є

Анна і Роман Вжесневські

The Future Bakery
 735 Queen St., West-Toronto, Ontario
 Tel.: EM 8-4235

★★★
Home Town Bakery
 164 Kane Ave., Toronto(Ontario
 Tel.: RO 7-7246

Юнаки і Юначки!

Попросіть своїх батьків, щоб з нагоди місяця лис-
 топада, в якому ми всі відзначаємо великі роковини
 Листопадового Зриву, що відбувся 1-го листопада 1918
 року у Львові, коли то на західніх землях України про-
 голошено самостійну українську державу, Ваші батьки
 набули для своєї бібліотеки цікаву та дуже вартісну
 книгу, яка недавно появилася під наголовком

ПЕРЕДВІСНИКИ І ТВОРЦІ ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ.

Цю книгу про західньо-українських громадських і
 політичних діячів, що має 324 сторінки і яка вийшла на-
 кладом видавництва "Тризуб" у Вінніпезі, написав ре-
 дактор Степан Волинець.

У книжці подано 36 силуеток отих діячів і, як по-
 казує іменний показник згадано в ній 611 імен, зв'яза-
 них з історією доби між 1848 і 1918 роками. У книжці
 подано теж 57 ілюстрацій так, що вона є певного роду
 довідником для тих, що цікавляться тією добою.

Книжка друкована на доброму папері. Її ціна —
 4.00 дол. і її можна набути і замовити в книгарні "Укра-
 їнського Голосу". Адреса:
 Ukrainian Voice, P. O. Box 3629, Sta. B., Winnipeg 4, Man.,
 Canada.

**Чи Ви вже
 вирівняли
 передплату?**

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пла-
 стуна та кожної доброї пластунки.

ПЛАТУНИ Я ПЛАТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій
 і найстаршій в Торонті Кредитівці

**Українська
 Кредитова Спілка**

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

Друкарня-ПЕРЕПЛЕТНЯ
КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
 686 RICHMOND ST. W.
 TORONTO, ONTARIO

виконує
 всякі
 друкарські
 і переплетничі
 роботи

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВИНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

БОРСУК

ІЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОПЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожночасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту
ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

- * КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!
- * ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!